

Note :

1. All questions are compulsory.
2. Figures on right indicate full marks.
3. Start a new questions on a new page.

Q.1 a) Explain the concept and nature of demography. [5]

OR

b) Describe the causes of declining death rate in India. [5]

c) Salient features of census in India. [5]

OR

d) Discuss National sample survey. [5]

e) Explain crude birth rate. [5]

OR

f) Define age specific death rate. [5]

Q.2 a) Explain the relationship of Economics and Law with demography [7]

b) Discuss theory of population. [8]

OR

c) Discuss optimum population Theory. [7]

d) Explain population growth in India. [8]

Q.3 a) State the merits of Civil registration system. [7]

b) Explain National Family Health Survey. [8]

OR

c) Give comparison between National Sample Survey and National family Health Survey. [7]

d) Discuss the importance of demographic survey in national planning. [8]

Q.4 a) Explain standardized birth rate and death rate. [7]

b) Define total fertility rate and gross reproduction rate. [8]

c) Give comparison between simple growth and compound growth rate of population. [7]

d) State the importance of study of fertility rate. [8]

मराठी भाषांतर

वेळ : २ तास

गुण : ६०

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
३. नवीन पानावर नवीन प्रश्न सुरु करा.

प्र.१ अ) लोकसंख्या शास्त्राची संकल्पना व स्वरूप स्पष्ट करा. (५)

किंवा

ब) भारतातील घटत्या मृत्यू दराची कारणे वर्णन करा. (५)

क) भारतातील जनगणनेची वैशिष्ट्ये लिहा. (५)

किंवा

ड) 'राष्ट्रीय नमूना पाहणी' स्पष्ट करा. (५)

इ) ढोबळ जन्मदर स्पष्ट करा. (५)

किंवा

ई) वय सापेक्ष मृत्यू दराची व्याख्या सांगा. (५)

प्र.२ अ) अर्थशास्त्र आणि कायदा यांचा लोकसंख्या शास्त्राशी असलेला संबंध स्पष्ट करा. (७)

ब) लोकसंख्या सिध्दांताची चर्चा करा. (८)

किंवा

क) पर्याप्त लोकसंख्या सिध्दांताची चर्चा करा. (७)

ड) भारतातील लोकसंख्या वृद्धी स्पष्ट करा. (८)

प्र.३ अ) नागरी नोंदणी पध्दतीचे फायदे सांगा. (७)

ब) राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य सर्वेक्षण स्पष्ट करा. (८)

किंवा

क) राष्ट्रीय नमूना पाहणी व राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य सर्वेक्षण यांची तुलना करा. (७)

ड) राष्ट्रीय नियोजनात लोकसंख्या विषयक सर्वेक्षणाच्या महत्वाची चर्चा करा. (८)

- प्र.४ अ) प्रमाणित जन्म दर आणि प्रमाणित मृत्यू दर स्पष्ट करा. (७)
- ब) एकूण जनन दर आणि स्थूल प्रजनन दर स्पष्ट करा. (८)
- किंवा
- क) लोकसंख्येचा साधा वाढीचा दर व चक्राकार वाढीचा दर यांची तुलना करा. (७)
- ड) जनन दराच्या अभ्यासाचे महत्त्व लिहा. (८)

—x—x—

- Q.1 a) Explain the concept of population geography. (5)
- OR
- b) Describe the causes of declining death rate in India. (5)
- c) Salient features of census in India. (5)
- d) Discuss National sample survey. (5)
- e) Explain crude birth rate. (5)
- OR
- f) Define age specific death rate. (5)
- Q.2 a) Explain the relationship of Economics and Law with demography. (7)
- b) Malthus theory of population. (8)
- OR
- c) Discuss optimum population Theory. (7)
- d) Explain population growth in India. (8)
- Q.3 a) State the merits of Civil registration system. (7)
- b) Explain National Family Health Survey. (8)
- OR
- c) Give comparison between National Sample Survey and National family Health Survey. (7)
- d) Discuss the importance of demographic survey in national planning. (8)